

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LXI. ÉVFOLYAM • 683. SZÁM

9.

2017. SZEPTEMBER

BERTÓTI JOHANNA

Ha kezdődik

Ha kezdődik az iskola,
rejtekhelyére iszkol a
hétpettyes katicabogár,
sóhajt: „Elszaladt, ó, a nyár!”
Bágyadtszürke őszi esten
messze délre száll a madár,
a medve meg ásít resten,
s annyit mond:

„Én most lefekszem” –
vánkosa kényelmes moha,
ha kezdődik az iskola.

DEMÉNY PÉTER

Medve- barlang

Ne lépjél be a barlangomba,
beleszaladsz a pofonomba,
ez a mély üreg az enyém,
málnát nézek a tó vizén,
és elképzelem a napot,
annyiszor megpofozgatott,
és elképzelem az esőt,
ahogy neszezget délelőtt,
ahogy neszezget délután,
megyek az álmaim után,
ma nem vagyok neked maci,
ma próbálok lazítani,
belemerülök fénybe, gondba,
ne lépjél be a barlangomba.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Ugróiskolában

Ugróiskolába járok mindennap,
Elugrál előlem, jól elhagy.
Loholok nyomában, egy-két-hár-,
Leszidom, hogy folyton megtréfál.
Vakáció után mindig hétfő jön,
Felugrálok gyorsan a lépcsőkön.
A legelső óra az ugrás-tan –
Levegőben, vízben és mustárban.
Mindenféle tananyagban ugrálunk,
Bár akad, amit olykor furcsállunk.
Órából van naponta négy-öt-hat,
Ugróiskolába járok mindennap.

LÁSZLÓ NOÉMI

Iskola- kezdés

Lépdél a nyár, lépeget,
lobogtatja a szelet,
szellőzik az iskola,
susog a sok emelet.

Nyitva ajtó, nyitva ablak,
hívogatón int a napnak,
kíváncsi nap kukucskál:
a nebulók merre laknak?

Erre laknak, úgy tudom,
padban, lépcsőn, udvaron,
folyosó végén a nyár
kiúszik az ablakon.

Kihömpölyög, integet,
földob néhány felleget,
jön az ősz, és aranyporral
csinosítja az eget.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Ranglétra

Panni rég ötödikbe készül,
s most eljött az ideje,
már nem lesz „taknyos” és „pisis”,
bár ez is egy kezdet eleje.
Fent az emeleten jár most,
(ebben mérik a szinteket),
nem számít különben, ki mit tud,
le tud-e rajzolni egy négyzetet.
Szerinte magasabb rendű lett.
Fontos, ki mit mond: a látszat,
s bár itthon még mindig kisgyerek,
mások előtt már nem játszhat.

Isten hozott! – köszönt titeket
az iskola és a Napsugár.

Szöcsketalpon, hangyalábon,
a kíváncsiság szárnyán és a játék lendületével
röpítünk át titeket az új tanéven.

Az unalom, a rosszkedv medvebarlangja zárva.
Megnyílt a Napsugár-ugróiskola!

KISS LEHEL

Dal a kis hangyáról

Megy a hangya,
iskolába megy.
Megtanulja
mennyi egyszer egy;
hány levél van
odafönn a fán;
énekelni is
megtanul tán;
megnevezni
minden csillagot;
betűt vetni
megtanulhat ott.

Jön a hangya,
iskolából jön.
Kis fejében
csillagkép-özön,
kis szívében
ág-ringatta zöld,
szeme előtt
hangyavárnyi föld.
Hol dalol a
lengé álomsármány,
arra tart, arra tart
kétszer három lábán.

CSILLAG ISTVÁN
rajzai

24. NAPSUGÁR- TÁBOR

Illyefalva, 2017.

Hét csapat a Napsugár-
bélyeggyűjteményével
nyert táborozást:

Brassó, Áprily Lajos
Főgimnázium, III. osztály

Magyarlapád, III. osztály

Csíksszentdomokos,
Cseralji Iskola, III., IV. osztály

Egy közel 70 főből
álló sereg megszállta
Illyefalva ősi várát.

Marosvásárhely, N. Bălcescu
Iskola, III. osztály

Következtek a királyfiak és
kisasszonyok, udvarhölgyek,
hercegek, szakácsok, bohócok,
jósok, futárok... addig, ameddig
a teljes udvar a helyére állott.

Szatmárnémeti, 10-es Iskola,
III. D osztály

Nagykároly, Kalazanci Szent
József Líceum, IV. A osztály

Székelyudvarhely, Bethlen
Gábor Iskola, III. B osztály

A királyi ebéd
elfogyasztása után a vité-
zek történelmi ismereteiket
gyarapították, és kipróbál-
ták az íjászkodást.

Kolozsvár, Báthory István
Líceum, a Kurutty-verseny
ezüstérmesei

Hat csapat országos
versenyek Napsugár-díjazottjaként
táborozott velünk:

A királyi udvar napsugaras me-
semondója megajándékozta a vár
népét a Kőkény Matyi történetével.
Azután mindenki nyugovóra tért.

Nagyvárad, Szacsvey Imre Iskola,
IV. B osztály,
a Mesevetélkedő győztes csapata

A versenyekre együtt készültünk,
„Egységben az erő” – mi ezt hirdettük.
A jókedvünk itt lesz velünk,
Köszönjük a lehetőséget, hogy itt lehetünk.

Marosvásárhely, Európa
Iskola, IV. D osztály,
KAV-győztes csapat

Kolozsvár, János Zsigmond
Unitárius Kollégium, III. A osztály,
az EÜ Versenyt nyerték meg

Nehéz a búcsúzás,
de ez a dal azért van,
hogy ne legyen szomorkodás.
A mosolyt az arcodról ne töröld le,
a boldogságodat ne veszítsd el
úton hazafelé.

Kézdivásárhely, Nagy Mózes
Líceum, IV. osztály,
a KAV második helyezette

Eddigi életünk legszebb
tábor a illyefalvi
Napsugár-tábor volt.

Kolozsvár, János Zsigmond Uni-
tárius Kollégium, IV. B osztály,
a KAV harmadik díjasa

A tábor támogatói:

Benedek Elek születésnapja, szeptember 30-a 2005 óta ünnep: a magyar népmese napja. Máté-Wátzek Orsolya verses meséje ezt a napot köszönti.

Kányádi Sándor kezdeményezésére, jeles szobrászművészek, valamint sokezer meseolvasó gyermek és felnőtt összefogásával született meg Elek apó három gyönyörű emlékkútja. Budapesten, Sopronban és Székelyudvarhelyen egy-egy faragott hargitai sziklatömbön ércgyíkocská szájából csobog a friss víz, mint Elek apó lelkéből az emberségre, magyarságra nevelő mese.

MÁTÉ-WÁTZEK ORSOLYA

Meseerdő

Kisbaconban, mesék földjén, erdők között keresendő egy csodaszép meseerdő. Réges-régen, erdőségek sűrűjében, megbújt, szunnyadt, szépen csendben.

Am teltek évek, évszázadok, s megszületett Elek néven egy kislegény Erdővidéken. Sokszor járta ő e tájat, s kebelébe jól bezárta. Mikor felnőtt, ő lett a jó, mesemondó Elek apó.

Születtek sorra a hősök, óriások, királyok, törpök. Aranyszőrű paripák, mesebéli figurák. Benépesült a meseerdő. Egyszer aztán a sok mesehős az erdő alján szomorúan kopogtatott Elek nagyapó ajtaján.

– A meseerdőt el kell hagyni! – panaszkodott Kökény Matyi.

– A rózsát nevető királykisasszonyt elrabolta a vasorrú bába! – mérgelődött a tündérek királya.

Meglátta, hogy lába nyomán arany csendül, s gonosz tervet forralt belül. Elrabolta őt egy napon, s barlangjában őrzi nagyon.

Egész nap csak táncoltatja, nyugodni őt sosem hagyja. Gyűl az arany, hegyé vált már, de a bába mégsem hátrál. Iromba se-reget gyűjtött, meseerdő ellen küldött. Oly hatalmas az erejük, senki sem bírt eddig velük. Fogságba került sok királyfi, Többsincs, Mirkó s Deszkavári. Így a mesékben sem tudnak győzni, csak a gonosz sárkányok, ördögök, zsványok. Nem lesz, ki birokra kél velük, s ki a próbát kiállja, nem lesz a királykisasszonynak párja? Úgy döntöttek: ellenállnak, a banyával szembe szállnak.

– De ki tudja, mi a titka? – szomorkodik Cerceruska.

Elek apó fejét rázza, nem lehet, hogy nincs ír rája. Gondolkodik, fel s alá jár, mire mindent jól kitalál:

– Megkeressük Fantáziát, ott rejtőzik túl a Rikán!

– Nincs sok időnk, hallod, apó, itt dübörög már a banyó! – kiált oda Babszem Jankó.

Szélíke, ki oly gyors futó, jelentkezik a nagy útra, s mire egyet sóhajtottak, Fantáziánál kopogtat. A királynő örül nagyon, hisz jó barátja Elek apó. Gyorsan pörög körbe-körbe, s üzenetét visszaküldte. Ekképp szól a tündérigé: „A szó elszáll, az írás marad, a mese végét írd meg magad!”

Rettentő nagy fergetegben jött a sereg egyre-egyre. A galambok felröppentek, az erdőből menekültek.

Egyikük átbucskázott a fején, s Tündér Erzsébet állt a helyén:

– Elek apó, kérve kérlek, talájd mesénknek jó véget!

A sereget visszatartjuk, megállítjuk, amíg bírjuk. Fúvó fújt most hatalmasat, s megtorpantá az ághadat. Mert ágakból állt e sereg, mint tengernyi farengeteg. Szemben vele hősök sora: Kilenc, Fadöntő s a jókora Vas Laci, no meg a földből alig kilátszó Kökény Matyi.

Öltre mentek, az ágakkal megküzdöttek. Még a föld is megremegett. Vihar tombolt a vadonban, tört ágak heverték halomban. Ott repkedett a vasorrú, seregére csak úgy dült-fült. Ha ezer katonája veszett, helyébe más kétezret vetett. Hogy a mókus megegye! Sosem fogy az ereje?

Babszem Jankó észrevétlen elbújt a banya kötényében. Mire leszállt az este, az erejét kileste. Kisokoska elkapta, s a vasorrát lecsapta! S hallj csudát: minden fakatona ottan özszeroskadt azon nyomban. Vas Laci nagyot toppantott a földre, s a gonoszokat pokolba küldte. Szabad volt a királykisasszony végre, arany a lépte, rózsza a nevetése. Három napig folyt a dínomdánom, öröm honolt hetedhét határon. Mikor aztán elfáradtak, összeültek, s tanácskoztak.

Arra kérték Elek apót, hozzon elő sok-sok lapot, Mesekönyvet írjon nektek, kedves és jó gyerekeknek. Bárki mesét olvas onnan, megjelennek szépen, sorban. Elárulják titkukat, megtöltik a batyudat. Minden mese segít neked, ki a gonosz, felismered, a hősöket követheted, így biztosan győznek veled!

Feszt László
A papucsszagató
királykisasszonyok

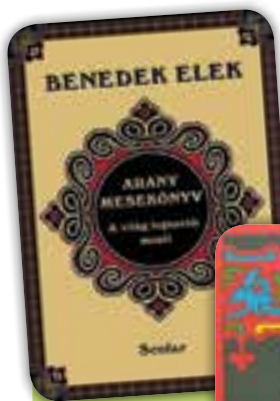
DÖME ZSUZSA

Intés

Sivatagban teve kell.
Egy percet se vesztegelj,
két púp között tevegelj!
Van hely, hova teve kell.

Szélnek hátán lovagolj!
Repülj, szárnyalj oda, hol
megpihenhet valahol,
ki szél hátán lovagol.

Széllal olykor szembeszállj!
Jó ügy mellé odaállj,
hálát érte sose várj!
Rosszasággal szembeszállj!

SIKÓ-BARABÁSI ESZTER

Lépcsőmászó

Samu nem szeret lépcsőt mászni. Anya ölébe kérézkedik, ahol ugyan van már egy utas, Sári, de ő ezt nem bánja. Csak ne a saját lábán kelljen felmennie az emeletre. Anya szívesen viszi mindkettőjüket, de közben nagyokat sóhaj: haj-haj, huh-huh. Ami annyit jelent, hogy: kedves kisfiam, mikor fogsz egyedül feljönni a negyedik emeletre?

Egy napon kitalált valamit.

– Figyelj csak, számoljuk a lépcsőket, hátha úgy hamarabb elfogynak!

Számolták is, de nem volt érdekes. Samu hamar megunta, kifáradt. Megint ölbentette meg az út java részét.

Másnap anya újabb ötlettel állt elő:

– Ne csak egyszerűen számoljuk a lépcsőket, hanem minden lépésnél tegyünk hozzá egy állatot is.

– Jó. Farkast – mondta Samu.

Azzal elkezdtek számlálni. Egy farkas,

két farkas, három farkas... és így tovább, egészen a negyedik emeletig. Samu, csodák csodája, nem fáradt el. Persze, hogy nem, hiszen az a sok összeszámlált farkas tuszkolta előre. Nedves orrukkal egyre feljebb és feljebb lökték a kisfiút. Igen ám, de ahogy felértek az emeletre, a sok farkas beözönlött a lakásba. Volt ott barna, fekete, zöld, de még egy szép kék példány is. Samu örömeiben azt se tudta, melyiket simogassa, paskolja. Végül mindet beterelte a szobájába, s magukra csukta az ajtót. Egész estig hancúroztak. Anya meg is jegyezte, hogy milyen jól játszott magában Samu. Persze, hiszen amire beléptek a felnőttek, már az összes farkas elrejtőzött. Csak Cseresznye, egy piros színű ordas nem keresett magának búvóhelyet. Az ágy elé kuporodott, hogy minél közelebb legyen a kisfiúhoz. Apa bele is botlott.

– Tömérdek játékod van, fiam! – mondta bosszankodva, amire Samu csak mo-

solygott, s titokban megvakarta Cseresznye füle tövét.

Másnap délelőtt sétálni indultak. A farkasok nem! Hiszen hogy is nézett volna ki a Városka utcáin egy horda báméskodó ordas. Samu mindegyiktől külön-külön elbúcsúzott, és kissé kedvetlenül lépett ki az ajtón. A séta végül is jól telt. Samu a haza-

fele vezető utat végigcsacsogta. Csak aztán ott tornyosultak azok a fránya lépcsők. Farkast most nem számlálhatott, hiszen a szobája már tele volt. Akkor hát mi legyen? Vitesse magát újra ölben? Azt már nem! Inkább valami kissebbel próbálkozik.

– Egy nyúl, két nyúl, három nyúl... – és így tovább, négy emeleten keresztül.

A nyulak egymás után görögtek elő lép-tei nyomán, s vígan szökdécseltek felfelé.

Samu az utolsó pár lépést valósággal futva tette meg. Eszébe jutottak drága farkasai, és mielőbb játszani akart velük.

Amint belépett az ajtón, tudta, hogy nagy baj van. A sok nyúl körbe-körbe nyargalászott, a farkasok kergették őket. A lakásban mintha forgószél dúlt volna. A bútorok felborogatva, a ruhák megszagatva, az edények széthajigálva.

Anya döbbsen állt az ajtóban, arca színtelenné fakult.

– Mi a baj? – ölelte át Samu riadtan.

De bár ne kérdezett volna semmit, mert a farkasordítás cincogás mellett, ami következett...

– Hogyhogy mi a baj?! Azt hiszed, olyan mulatságos, hogy temérdek nyulat látok? Mit mondhatnék? Tillárom, nyuszi lóg a csilláron??? S a rengeteg farkas koma, ezeknek hol van otthona? S tán örüljek, hogy a kredencen hever egy tépett ing, a kedvencem, s a dédanyám komódján portyázik egy toportyán???

Azzal halkabban, de sokkal vészjóslóbb hangon folytatta:

– De úgy látom, Sámuel, te meg sem lepődtél, és ez már aztán több a soknál, bosszantóbb bármilyen ordasoknál.

Samu lesütött szemmel suttozott:

– Sajnálom, én csak összeszámláltam őket. Nem gondoltam, hogy baj lehet belőle. A farkasok mind jámborak, csak a nyulak vadították meg őket.

– Ha összeszámláltad, akkor most számláld vissza! Nézd, az a kövér nyúl most épp a kávémat issza – mondta anya, kissé felderülve a látványon.

A kisfiú a nyulakat nem bánta, el is tüntette mindahányat, de sajgott a szíve csodálatos farkasaiért. Elbúcsúzott tőlük. A sor végére hagyta Cseresznyét. Lekuporodott, s belefúrta fejét a napillatú bundába.

– Jaj, Cseresznye, olyan jó volt veletek. Ne haragudj, most mennetek kell.

Anya elkeményedve nézte a búcsút, majd kézenfogta kisfiát, és elindultak lefelé a lépcsőn. Minden lépcsőfoknál eltűnt egy farkas. A földszint felé közeledve már csak páran lézengtek Samu körül. Cseresznye, és néhány barnás ordas. Már csak három lépcsőfok volt hátra. Samu szomorúan lépegetett. Az utolsó lépcsőfoknál aztán nem bírta tovább, keservesen sírni kezdett.

– Anya, csak ezt az egyet hadd tartsuk meg! – mutatott Cseresznyére.

Anya válasz helyett felkapta Samut, és átlépte az utolsó lépcsőfokot. Samu boldogan sikkantott, és átkarolta a piros bundát.

Anya komolyan nézett az ordasra.

– Köszönöm, hogy megtanítottátok a fiamat lépcsőt mászni. Nálunk maradhatsz, de más nem láthat meg – mondta anya, amire Cseresznye csodálatos farkas-mosollyal válaszolt, és hozzásimult Samuhoz.

*

Ezért hát, ha a Samu szobájában jársz, kukkants be minden zugba, talán egyszer te is meglátod a híres, pirosbundás farkast.

SZŐCS MARGIT

Rókus, a csodadoktor

Nevem Rókus, csodadoktor,
rendelőm nyit reggel ötkor.
Fabatka a keresetem,
tengernyi a kóresetem:

púpos a dombhát,
leragadt a földnyelv,
elferdült a hegygerinc,
begyulladt a völgytorok,
reumás a versláb,
hályogos a tengerszem...

Kisujjamban a gyógyerő,
a hatása száz lóerő.
Páciensek sora várja:
küldjem betegszabadságra.

SZILÁGYI TOSA KATALIN rajzai

CSEH KATALIN

Az iskoláról

Iskolába azért járok, mert kötelező. Tehát nem jószántamból kelek fel korán reggel, hanem mert muszáj. Órákon sokszor álmodozom, egészen máshol jár az eszem. Szüneteken rohangálunk, eszünk, és traccsolunk a többiekkel.

Az iskola az a hely, ahol megállapítják a gyerekekről, hogy buták vagy okosak, illetve lusták vagy szorgalmasak, és hogy engedelmesek-e vagy kezelhetetlenek. Mászt nem állapítanak meg róluk, vagy ha meg is állapítanak, nem tartják fontosnak elmondani a szülői értekezleten, mert az iskola számára nem fontos az, hogy én nagyon szeretem a lila színt, és szeretem bámulni a vonatokat, ezért gyakran megyek az állomásra csak úgy, bámészkodni. Az iskola ezek alapján nem tud semmi lényegeset megállapítani rólam, nem tud minősíteni, osztályozni. Mindezekből következik, hogy az iskola és én nem igazán értjük meg egymást, pedig az iskola értem van, mondják a felnőttek.

DÖME ZSUZSA

Kuty napló

Kivéve a szomszédot

Tündéerkerti Kedvenc Aliznak hívnak. Megjegyzem, a Hajnali Harsona Hanna elnevezés sokkal jobban illene hozzám. Hétéves leszek áprilisban, de minden nagyképűség nélkül mondhatom, sokkal fiatalabbnak látszom. Fürgeségem a környéken egyedülálló (ezt a macskák is tanúsíthatják), ékes csaholásom pedig – erről a szomszédunk sokat tudna mesélni - túltesz egy kölyökkutyáén.

Pumi vagyok. Az ismeretterjesztő könyvekben leírt jegyek mindegyikével rendelkezem, fajtám jellegzetességeit akár rólam is mintázhatták volna. A küllemem meg-

nyerő. Szőröm gubancolódásra, bundám nemezesedésre hajlamos – na jó, erről én is tehetek, mert a fésű és a kefe társasága legalább annyira taszít, mint szerény személyem a szomszédot. Szürkésfekete bundám bozontos, megjelenésem bohókás. Szemrevaló, kedves, szeretetre méltó jószág vagyok, erről bárki meggyőződhet, aki a környékünkön jár.

Kutyaiskolába sosem jártam, autodidakta módon azonban sok mindent megtanultam. Passzív szókincsemben főleg egyszerű szavak, kifejezések tartoznak, ezeket azonban a különböző hangsúlyok függvényében rendkívül változatosan tudom értelmezni. Az általam ismert és megértett kifejezések az alábbiak: mit csinálsz, okos, szeret, nem szeret, gyere, egyél, igyál vizet, nem, hopp, hoppá, nem szabad, jöhetsz, menj a helyedre, ül, áll, megáll, marad, vigyázz a házra, pihenj, aludjál, menj a házadba, kérsz?, lassan, Nóri, Vera, gazdi, hol a foci, hol a labda, „mingyá”, keresd meg, siess, póráz, foci, labda, te is, elmegyünk a boltba, séta, sétálni. (A kedvencem a „mingyá”, amely számomra egy ígérettel ér fel, mert utána rendszerint valami jó következik: mindjárt megyünk, mindjárt ehetsz, mindjárt jöhetsz...)

A fentiekből is kiderül, hogy kommunikációm meglehetősen fejlett, szívesen élek a testbeszéd különböző változataival is (farok lengetése, csóválása, fej kételkedő ingatása, szájszél kifejező nyalogatása, első vagy hátsó láb felemelése, fülhegyezés), de ezeket a környezetem nem minden esetben érti. A kétlábúak felfogóképességének sajnos határai vannak, a „most”, „azonnal”, „akarok” jelzéseket rosszul kódolják, nem a jelennek, hanem a múltnak és a jövőnek élnek, így akaratom azonnali érvényesítése gyakran akadályokba ütközik.

Az elmondottakból leszűrheti a kedves Olvasó: sokéves tapasztalat van a hátam mögött. Tökélyre fejlesztett alkalmazkodóképességemmel eddig még mindenkit sikerült levennem a lábáról.

Kivéve a szomszédot.

A kutyának se kellek

A testvéreim egymás után sorban már mind elkeltek, csak én árválkodtam egyfolytában ugató szüleim társaságában a napsütötte udvaron. A szép számmal megforduló érdeklődők ügyet sem vetettek rám. Szomorúan tapasztaltam, hogy a kutyának se kellek, de nem nagyon bánkódtam, különben is elhatároztam, hogy a hátrányomból – a mellemen lévő fehér foltból, ami miatt senkinek sem tetszettem – előnyt kovácsolok.

– Ha citromot kapsz, csinálj limonádét, amúgy pedig: Carpe diem!, azaz: Élj a mának! Szakítsd le minden nap virágát! – adtam ki magamnak két jelzőt is egyszerre, és hanyatt feküdtem, hogy mindenféle kutyaszépségversenyről eleve kizáró fehér foltomat mindenki jól láthassa. Békésen, gondtalanul heverészttem, jóllakottan szunyókáltam naphosszat az udvaron, jó pénzért gazdát cserélt testvéreimnél így jóval hosszabb ideig élvezhettem az otthont adó család melegét.

Mivel bőven volt ráérő időm, unalmamban merész tervet kovácsoltam. Elhatároztam, hogy én fogom kiválasztani a gazdimat. Ehhez persze cselhez kellett folyamodnom. Kiszemeltem, hogy ha meglátom az igazit, lagymatag közömbösséggel hívom fel magamra a figyelmét: igyekszem megközelíthetetlennek, elérhetetlennek, érdektelennek látszani.

És egyszer csak eljött az én időm. Egy szép júliusi napon felfedeztem, hogy végre felfedeztek. (Na jó, tudom, hogy mások mindenféle más, sokkal fontosabb dolgot fedeznek fel, Micimackó például egyszer elment felfedezni az Északi-sarkot, de most engem, engem, engem, csakis és kizárólag engem fedeztek fel!) Éppen alvást színleltem, de a szemem sarkából láttam, hogy jövendő Kisgazdim és Vera a kerítésnél mosolyogva, kedvtelve bámulja gombócnak látszó parányi, ám korántsem jelentéktelen személyemet. Heves szívdobogás közben, lopva mustráltam őket, szándékosan nem mutattam az érdeklődés leghalványabb jelét sem, pedig örömben majdnem kiugrottam mindössze háromhónapos bőrömből.

Minden úgy történt, ahogy kiterveltem: megláttak, és megszerettek!

Másnap költöztem.

Mindenki jól járt: a volt tulajdonosaim azért, mert végre megszabadultak tőlem, az újak azért, mert nem is pénzért vettek, hanem ajándékba kaptak, én pedig azért, mert egy állati jó, kutyakonkurrenca-mentes helyre kerültem.

GYŐZTES CSATÁINK HŐSÖK, VITÉZEK! HUNYADI JÁNOS

Kedves Kőszabósa! Érdekelni kezdett a baranta, és kíváncsian várom a győztes csatáinknak szentelt sorozatot. Az igazságos küzdelmet választó olvasód, **Kánya Gergő**, Csíkszentgyörgyről

Vívj, vívj, hajrá! Csatára fel, kis Napsugár-bajvívók, vitézek! Folytatjuk a magyar katonai nagyságról szóló sorozatunkat, hiszen a múlt tanév tíz lapszáma korántsem volt elég arra, hogy legnagyobb győzelmeinket, hőseinket megidézzem. Mennyi daliás vitéz, kiváló hadvezér, hősi áldozat! Legyünk büszkék rájuk, méltók hozzájuk.

De egész Európa hálás lehetne: évszázadokon át a mi vérünket ontotta, a mi várainkat rontotta tatár és török, hogy Nyugat békében gazdagodhasson.

Egyik legfényesebb győzelmünkre naponta emlékezteti a világot a déli harangszó, amelyet III. Callixtus pápa a nándorfehérvári győzelem hírére rendelt el, s amely tehát 561 éve magyar diadalt hirdet minden katolikus templomban.

De ki tudja ezt ma már? Még a magyarok sem mind. Pedig 1456 könnyen megjegyezhető évszám, és a nándorfehérvári csata oly világraszóló haditett volt, hogy minden mozzanatát ismernünk illene.

Nándorfehérvár hőse Hunyadi János, Zsigmond magyar király, német-római császár és Morzsina Erzsébet fia. Törvénytelen gyermek lévén nem viselhette apja nevét, nem örökölhette trónját, de hercegi birtokként már háromévesen megkapta Hunyad várát s vele a Hunyadi nevet is. A király udvarában nevelkedett. Korán kitűnt vitézsége, hadvezéri tehetsége, bölcsessége, mégsem tört a trónra. Nem hatalmat, hanem az ország javát akarta: kiűzni a törököket Európából. Kardjával, tekintélyével hűen szolgálta királyait, Zsigmondot, I. Ulászlót, végül V. Lászlót, amikor pedig király nélkül maradt az ország, főkapitányként

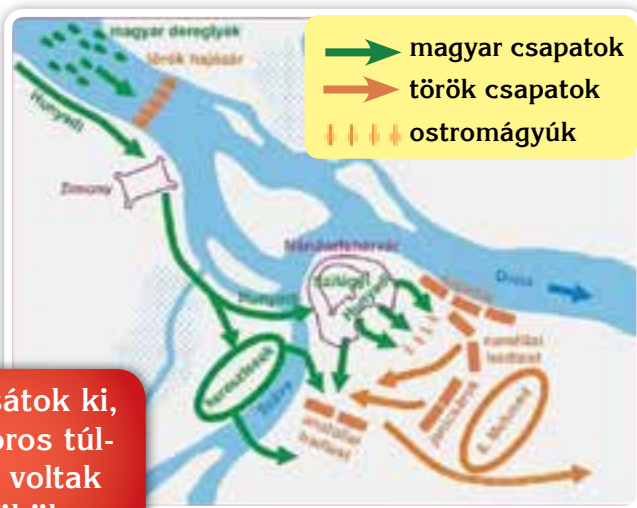
és kormányzóként belső rendet teremtett, és bravúros győzelmeket aratott a törökök felett. A keresztény világ ünnepelte, a törökök retteggve ejtették ki a nevét.

1442-ben, a marosszentimrei csatában a törökök mindenáron meg akarták ölni legfélelmetesebb ellenfelüket, Hunyadi Jánost. A vezér életét Kemény Simon hadnagy mentette meg. Hogyan?

1451-ben II. Mehmed szultán, a hódító került a Török Birodalom élére. 1453-ra bevette Bizáncot, 1454-ben megszállta a Szerb Királyságot, és 1456 tavaszán már a Magyarország kulcsának tartott Nándorfehérvár (azaz Belgrád, a mai szerb főváros) gyors elfoglalására készült. Gőgösen kijelentette, hogy reggelijét Nándorfehérváron, ebédjét Budán, vacsoráját Bécsben akarja elfogyasztani.

De már a reggeli megakadt a torkán.

Európa, sőt a magyar nemesség sem mérte fel a veszélyt, nem is érkezett segítség senkitől. A pápa viszont elküldte

Számítsátok ki, hány-szoros túlerőben voltak a törökök.

a tüzes hitszónok olasz ferences barátot, Kapisztrán Jánost, hogy Magyarországon kereszteseket toborozzon. Ezzel a 25 000-es, gyengén felfegyverzett, kiképzetlen és fegyelmezetlen kereszties haddal és a saját költségén felszerelt 12 000 főnyi sereggel, egyetlen hadi- és 40 kis áruszállító hajóval rendelkezett Hunyadi.

A szultán 150 000 harcedzett katonával, 200 hadihajóval és az akkori világ legfejlettebb tüzérségével, 7 mozsárágyúval, 27 ostromágyúval és több száz kisebb ágyúval vont ostromgyűrűt Nándorfehérvár köré, amelyet Hunyadi sógora, Szilágyi Mihály 7000 katonával védett. A szultán július 4-én lövetni kezdte a falakat. Hogy a védők segítséget ne kaphassanak, összeláncolt hajóival a vár északi részén a Dunát a Száva torkolatánál teljes szélességében elzárta, a partot viszont védelem nélkül hagyta.

A szultán pasaságot ígért annak, aki kitérzi a török zászlót a vár fokára. Ki és hogyan akadályozta ezt meg?

Itt táboroztak le a magyarok. Szerb sajkások segítségével kemény harc árán áttörték a hajózárat, így Hunyadi katonát, fegyvert, élelmet, vizet vihetett a várba. Július 21-én döntő rohamra indult a török. Egy teljes napon és éjen át tartott az öldöklő csata, de reggelre a magyarok visszaverték az ostromot.

Július 22-én kimerülten pihent mindkét sereg, amikor néhány elszánt kereszties partraszállt a török oldalon. Kapisztrán a feszületet magasra emelve próbálta megállítani az esztelen rohamot, de keresztiesei ezt buzdításnak vélték, és még többen vetették magukat a harcba. Ekkor a fegyvertelen barát a halállal dacolva az élükre állt, és megfordította a csata sorsát.

A szultán ismét hibázott. A tüzéreket védő lovasságát vetette be Kapisztrán rongyos serege ellen. A keresztiesek segítségére siető Hunyadi kitört a várból, és elfoglalta a fedezet nélkül maradt török ágyúkat, így saját ágyúival kezdte lövetni a szultán seregét, amely hanyatt-homlok menekült, Szófiáig meg sem állt. II. Mehmed kis híján öngyilkos lett szégyenében.

Európa örömmámorban úszott, a harangok a magyar győzelem dicsőségére zúgtak, de kondultak gyászra is, mert Hunyadi és a hős pap, Kapisztrán János a táborban pusztító pestisjárvány áldozata lett.

Törökverő Hunyadi János kardja lehullt, de világgraszoló diadala pajzs lett, mely 70 éven át védte Európát a törökök terjeszkedésétől, és égi biztatás, hogy bármekkora túlerőt legyőz, bármi reménytelenségből kiemel az igaz cél, az összefogás, az elszánt áldozatkészség, a hit.

Zsigmond Emese

Az áprilisi, májusi, júniusi megfejtéseket honlapunkon találjátok meg: www.napsugar.ro/nyertesek.php Nyertesek: Jankó Hajnalka, Torja; Balogh Ágnes, Veress Kinga, Marosvásárhely; a szatmárnémeti Református Gimnázium III. osztálya; a hármásfalusi IV. osztály, mindkettő tavalyi.

LENGYEL DÉNES

Nándorfehérvár ostroma

Thuróczi János krónikája nyomán

Amikor Mahomet török császár Görögországot leverte, úgy elbizakodott, hogy azt mondta:

– Egy az Isten az égben, egy fejedelem uralkodik a földön!

Így beszélt a császár, a török vajdák, basák és bégek pedig rátörtek a városokra meg a falvakra, égettek, romboltak, pusztítottak, és rabszíjra fűzték a parasztokat.

Forrt, forrongott a gyűlölet a magyar népben, bosszúért kiáltottak az elpusztított falvak és városok, de az uraknak más gondjuk volt, nem törődtek a nép bajával.

Egyedül Hunyadi János szíve keseredett el a nép üldözése miatt. Amikor meghallotta, hogy a török martalócok Erdély földjét pusztítják, felfegyverezte a népet, és szembezállt a rablókkal. Tanyak határában, falvak közelében, városok körül folytak a harcok, s Hunyadi János mindenütt visszaszorította a törököt.

De már ezt a török császár sem nézte tétlenül. Négyszázezernél több katonát, rengeteg hadigépet szállított hajón a vár alá. Addig egyetlen várat sem ostromoltak ilyen nagy előkészülettel.

Amikor a török császár előkészületének híre járt, Hunyadi János nem volt a várban, hanem arról tanácskozott, miképpen szervezzék meg az ország védelmét. Hiszen tanácskozhatott! Mert a többi urak mind irigykedtek rá, s azt mondogatták:

– Ki-ki a magáét védelmezze! Ha Nándorfehérvárt rábízták Hunyadira, ám védje meg, ha tudja!

Ezzel aztán a tanácskozásnak vége lett, Hunyadi pedig elindult, hogy felmentő sereget szervezen.

Ezalatt a török császár hozzákezdett az ostromhoz. A hadigépeket a síkságon állították fel, s ezek hatalmas köveket hajigáltak a vár falaira. Éjjel-nappal dörögtek

a hadigépek, rettenetes mennydörgésük egészen Szegedig elhallatszott. Úgy okádták a füstöt, hogy a napfényes, tiszta eget sűrű ködfelhő borította el.

A vár védői egészen kétségbeestek, a halálfélelemtől megdermedtek, és mindnyájan a biztos halál közeledését várták.

Ekkor jelent meg a Duna partján Hunyadi János. Először arra törekedett, hogy az ellenség hajóit a folyóról elűzze, és a várban levőknek fegyveres segítséget vigyen. Számított ebben a vízi csatában a halászkis bárkáira, és számítása bevált: a mozgékony halászbárkák könnyen elsurrantak a török hajók között, és több oldalról támadva, sokat felgyújtottak közülük.

Lángban álltak a török hajók, s a magyar vitézek büszkén vonultak fel a várba. Ott úgy fogadták őket, mint a magyarok szabadítóit.

Hunyadi János pedig egyenesen a kapitányokhoz ment, és azt mondta nekik:

– Úgyan mitől féltetek? Vagy talán most láttok először törököt? Ezek azok, akiket olyan sokszor megszalasztottunk! Annyiszor láttátok már őket, miért éppen most zavar ez a látvány titeket? Bízatok Krisztusban, akinek nevéért annyiszor öntöttük vérünket, és ismét győzni fogunk!

Ezalatt a törökök táborában is nagy tanácskozás folyt. Mahomet császár összehívta a török sereg vezéreit, és így szólt hozzájuk:

– Mindnyájan emlékeztek arra, hogy atyám, Amurát császár éppen hét hónapig ostromolta Nándorfehérvárt, és mégsem tudta meghódítani. De most másképpen lesz! Tizenöt nap alatt bevesszük a várat!

Az anatóliai basa, a hadjárat fővezére megszólalt:

– Ó, hatalmas császár! A magyarok erősebben védik váraikat, mint a görögök.

Az ostrom tizenötödik napján, hajnalhasadáskor szörnyű dobpergéssel, trombitaszóval és harsány kiáltozással rohamra indult a török. Nagy közelharc folyt, a magyar vitézek végső elszántsággal verekedtek.

Hunyadi János mindenütt ott volt: buzdított, fenyegetett és harcolt: ahol ő járt, mindig fellángolt a küzdelem.

A vár kapitányai, Szilágyi Mihály, Kanizsai László és a többi tiszt is, mind példát mutattak a közvitézeknek.

Ekkor történt, hogy egy torony védelmében az egyik vitéz, Dugovics Titusz birokra kelt egy törökkel, aki zászlóját ki akarta tűzni a bástyára. Amikor látta, hogy semmiképpen sem bírja a törököt leküzdeni, átnyalábolta ellenfelét, és a mélybe vetette magát.

Háromszor kiűzték a törököt a várból, de mindig újra visszatért, mert győzte erővel: sok volt a tartaléka. Már felharsant a török táborban a győzelmi zene, amikor a magyar vitézek még egy kétségbeesett támadásra indultak. Egymáshoz illesztették pajzsukat.

– Úram Jézus, segélj meg! – kiáltották, és elszántan a törökre vetették magukat.

A törökök, akik már nem várták támadást, úgy megzavarodtak, hogy futásnak eredtek. Erre a magyarok visszanyerték bátorságukat, és üldözni kezdték az ellenséget.

A gőgös Mahomet, aki elbizakodott elmével az egész földkerekségen uralkodni akart, íme, most az éjszaka sötétjében, gyalázattal futott el.

Ez Hunyadi János nándorfehérvári fényes győzelmének krónikája.

Őszbe hajlik a nyár

Kisköpe

Min alapulnak az alábbi növény- és állatnevek: özlábgomba, rökagomba, gólyahír, árvalányhaj, estike, barázdabillegető, bölömbika?

Az áprilisi, májusi, júniusi megfejtéseket honlapunkon találjátok meg:

www.napsugar.ro/nyertesek.php

Nyertesek: Rákos Viktória, Avasújváros;

Deák Anna Laura, Torockó; Farczádi

Boglárka, Marosvásárhely; a sepsiszentgyörgyi Várad József Iskola II. E,

a N. Colan Iskola IV. Waldorf osztálya, mindkettő tavalyi;

ivói olvasóink.

**Havonta
3 díjat!**
sorsolunk ki

A nappalok rövidülnek, egyre hidegebb lesz, az élővilág felkészül a téli pihenőre.

A kerítésoszlopon egy pókocska ügyködik. Vajon mit csinál? Ha alaposabban szemügyre vesszük, látjuk, hogy hosszú szálát ereszt ki szövőmirigyéből. Ebbe a szél belekap, és már röpíti is a pókot új vadászterületek felé. A népnyelv ökörnyálnak hívja az őszi napsütésben lebegő szálakat. Az ökör ezen csak bámul, a pókocskameg kuncogva tovalibben.

Gurul már az ördögsekér. Neve is elárulja, hogy a vidéki ember nem kedveli ezt a szúrós, gyorsan pergő „gomolyagot”, amely valójában egy bogáncs. Ősszel elszárad, leválik a gyökeréről, a szél tova gurítja, miközben száraz terméséből kiperegnek a magok. Úgy működik, mint egy kis vetőgép. Amerre elhalad, az elszórt magvakból tavasszal új bogáncsok sarjadnak ki.

Virágzik az őszi kikerics. Virágai sápadtlilák, mintha a gyenge őszi nap már nem tudná a nyár ragyogó színeit elővarázsolni. Ez a növény azért is érdekes, mert ősszel csak a virágok bújnak elő a földből, a levelek viszont tavasszal zöldellnek, és a termés is ekkor jelenik meg a levelek tövében. A legelésző állatok elkerülik, mert mérgező anyagot termel. A gyógyszeripar azonban kivonja ezt az anyagot, mert gyógyhatása van.

Miért lesznek tarkák a lombhullató erdők? A színek mindig is ott voltak, csak nyáron eltakarta őket a klorofil élénkzöld színe. Klorofil nélkül nem létezne magasabbrendű élet a Földön. Ez a csodálatos festék képes megkötni a Nap sugárzó energiáját, és segítségével széndioxidból és vízből szőlőcukrot és más szerves anyagokat gyártani. Most azonban gyenge már a napsugár ereje, a levélben üzemelő „gyár” működése leáll, a klorofil elbomlik, és láthatóvá válik a többi szín.

Hosszú útra készülődnek a vándormadarak. A gólyafészkek lakói csapatokba verődve Dél felé tartanak. A villanydróton hosszú sorokban ülnek a füstifecskék, a repülés virtuózai. Egyik-másik bravúros, légi akrobatamutatványt tart. Egyszer csak az egész csapat útrakel Afrikába.

A telet itt töltő állatok sem henyélnek. Amelyek téli álmot alszanak (például a medve, a mogyorós pele, az ürge), azon iparkodnak, hogy minél több tartalék zsírt halmozzanak

fel a bőrük alatt, ami túlélésüket biztosítja. A hibernálás alatt egyáltalán nem táplálkoznak, életfolyamataik lelassulnak. De őszi hízókúrát tartanak a télen éber állatok is (a szarvas, az őz, a vaddisznó). Télire „tankolva” lakmároznak az őszi bőkezű „adományából”. Ebből a növénynek is haszna van: a magvakból, amiket az állatok nem emésztenek meg, de mindenféle széthordanak, tavasszal új növények kelnek ki.

Az őszi velejárója a köd. Gyakran ködpára burkolja be a tájat. A talajból felszálló nedvesség lecsapódik, és a levegőben köddé, a földön dérré, a tárgyak felületén pedig zúzmarává alakul. Ilyenkor úgy érzi az ember, mintha mesebeli ezüsterdőben járna.

BITAY ÉVA

Mit gondol...

a kiselefánt?
Hát az anyukája?
A legtréfásabb ötleteket
közöljük.

MIT GONDOL A HANGYA?

Az áprilisi képünkhöz érkezett ötletekből:

- Látszik, hogy konditerembe járok.
- Ta-ta-ta-tam, a napnak áldozom ezt a szép faágot.
- Ha egész nap súlyozom, én leszek az állatok királya.
- Hé, hangyalányok! Né, mit tudok!
- Mindjárt itt a bikiniszezon, le kell adnom pár grammot.
- Ma ezt a farönköt, holnap azt az aranygömböt emelem fel.
- Gyűjthatnánk együtt egy nagy tábortüzet. Én hozom a fát, te add a szikrát, napocska!
- Óh Nap, meglátogatlak! Vajon ez a fa elég lesz létrának?
- Na most kezdjen ki velem a hangyászsün! Ezt a képet feltesszük a facebookra.

Kálmán Kinga, Seprőd; Kelemen Sára, Fábrián Dorottya, Marosvásárhely; Deák Anna Laura, Torockó; Botos Julianna, Nagykároly; a sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Líceum IV. A osztálya; a N. Colan Iskola IV. Waldorf osztálya, mindkettő tavalyi

Kvak és a

fecskefarkú lepke

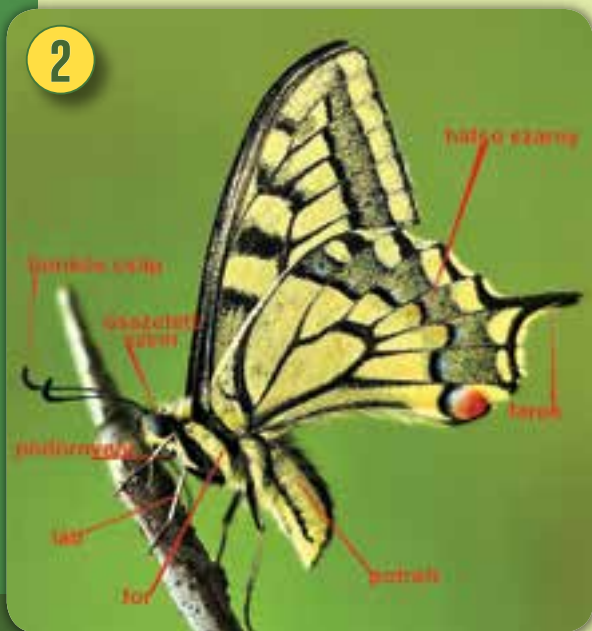
Brekk,
kis cimborák!

Bevallom, már nagyon hiányoztatok! Remélem, hogy nyáron a természetet járva valahol összefutok veletek. A tanév első fotóriportjában bemutatom nektek kedvencemet, a fecskefarkú lepkét. Biztosan találkozatok vele mezőn, kertben, sőt rajzolva, festve is, hiszen gyakori és kedvelt díszítőmotívum.

Szinte az egész világon elterjedt faj, de azért védett, elpusztítása pénzbírsággal jár. Nyugodt, békésen meg-megpihen, így gyönyörködhetsz benne anélkül, hogy megfognád, ujjaid közt ugyanis a szárnyát borító hímpor könnyen megsérül, s ezt ritkán éli túl.

Életét hernyóként kezdi (1). Ne irtózz tőle, inkább nézd, milyen színes és vidám rajzolatú! Kertjeinkben tanyázik, a gazdáknak sok bosszúságot okoz, mert mohón rágja a kaptot, a répát, a köményt. Ha veszélyt érez, kidugja narancssárga szarvát, hogy elijessze az ellenséget. Én még nem láttam a szarvát, úgy látszik, sosem volt rám dühös. A hernyó egy szárhoz tapadva bebábozódik. Ebben a bölcsőben fejlődik ki lassacskán a pillangó, és teljes pompájában bújik ki belőle (2).

Hidegben valósággal megdermed (3). Képzeljétek, egy hűvös nyári reggelen óvatosan a tenyerembe vettem

egyed, 10 perc múlva átvette a kezem hőmérsékletét, bontogatni kezdte szárnyát, és elrepült. Csodás volt!

Vigyázzatok a pillangókra, hiszen oly rövidke az életük: a kifejlett pillangó csupán 3-4 hétig él. Tudom, hogy sok közülük káros, hiszen hernyó korában pusztítja a természetet növényeket, viszont pillangóként ide-oda röpködésük segít a beporzásban (4), és nélküle szegényebb lenne a rét, a nyár.

Ti mellette vagy ellene szavaztok, BRRREKKK?

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Hol jártatok?
Milyen növényeket,
állatokat figyeltetek meg
a vakációban?
Várom rajzaitokat.

Molnár Ábel,
Sepsiszentgyörgy

Gáll Árpád Csaba,
Torda

Jakab Dorottya és
Székely Henrietta,
Esztelnek

Rejtvénypályázat

Szent-Györgyi Albert, Nobel-díjas magyar tudós, a C-vitamin felfedezője gondolatának első szavait rejtik a keresztrejtvény sárga kockái. Ebben az iskolai évben is könyvjutalom jár annak az öt ügyes megfejtőnek, akinek szerencséje lesz a sorsoláson. Osztályoddal közösen vagy egyénileg is pályázhatsz.

A Rejtvénykirály

Darvas Erzsébet,
Esztelnek

....., amit meg kell tömni, hanem fáklya,
amit meg kell gyújtani.

Szent-Györgyi Albert

1	2	3	E	R		4	5	6
7				8	9			
10			11					I
	12	13					14	
15	E		16		17		18	19
20	21					22		
23				M	Z			

VÍZSZINTES

- A megfejtés
- Ilyen csiga is van
- Téli harmat
- Búzát őrölnek benne
- ..., a nagy varázsló
- Fekete István gólyája
- Formáló
- Akácvég!
- Ing mássalhangzói
- Rózsa Sándor névjegye
- Csecse-..., ikerszó (dísz, ékszer)
- Az ének szerint dombon török
- Rizsvég!

FÜGGŐLEGES

- Állami illeték
- Férfinév
- Részben hegyre!
- Lét
- Állóvíz
- Becézett Imre
- Éppen csak
- Növény kapaszkodó indája
- Kalácsvég!
- Esetlen óriás!
- Ilyen „hal” a kis béka
- Rengeteg
- Nem az
- A szélein dús!

VAJNÁR ILONA rejtvénye

Nyertesek

Az áprilisi, májusi, júniusi megfejtéseket honlapunkon találjátok meg: www.napsugar.ro/nyertesek.php

A rejtvénypályázatok nyertesei: Kiss Emese Dalma, Búzásbocsárd; Kovács Krisztina, Magyargyerőmonostor; Csíki Sára, Csíkszentdomokos; Benkő Anita Brigitta, Mezőcsávás; Sájter Klaus, Csíkpálfalva; Blaskó Péter, Nagyvárád; Farkas Balázs, Felsőboldogfalva; Kelemen Balázs Árpád, Papolc; Gergely Dalma Júlia, Szilágyperecsén; a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnázium III. A; a nagyváradi 11-es Iskola IV. B; a sepsiszentgyörgyi Ady Endre Iskola III. B osztálya; a szilágycsehi III. A; a pusztadaróci III. osztály.

A Tenger-Napsi nyertesei: Áros Levente, Brassó; Jakab Márk Edvárd, Imre Zoltán, Marosvásárhely; Bíró Dorka, Tusnád; Gagyi Kata, Erdősztgyörgy; Miklós Dávid, Nagykároly; a magyarlapádi tavalyi III. osztály.

Találd ki!

– Pistike, az utóbbi időben egyre jobb osztályzatokat kapsz. Vajd be, ki segít?
– A számítógép! Elromlott.

...

– Peti, miért késtél el ma reggel az iskolából?

– Egy focimeccsről álmodtam, és hosszabbítás volt...

...

– Peti, már megint elkéstél! Mi ennek az oka?

– A közlekedési táblák, tanító néni!

– Hogy lehetne a késés oka egy tábla?

– Az volt ráírva: Vigyázat, iskola! Lassítson!

...

– Anyu! Nagyon fáj a torkom, meg a hasam is!

– Ó, te szegény! Miből is írtok ma dolgozatot?

Tedd ezeket a táskádba, nehogy elfújjon a szél!

A kis előkészítés első iskolai napja.

Magyarlapádi olvasóink gyakran küldenek nekünk rejtvényt. Íme kettő közülük:

1

Egy jó tanács: 1. Ereinkben csörgedez 2. Kezével jelez 3. Gyorsan surranó állat 4. Ül ellentéte 5. Eleinte zakatol 6. ...-bűg 7. Amely tárgy 8. Ilyen a romlott tojás 9. Izmainkban rejlik 10. Légnemű halmazállapot 11. Létezett 12. Vért pumpáló szervünk 13. A nyakat védi a hidegtől 14. Ádám párja 15. Vízlezáró építmény 16. Becézett Erika 17. Csonthéjas gyümölcs 18. Mező 19. Sötét napszak

Szervusztok, én vagyok a tanító néni. Vegyétek elő a táblagépeket!

Takács Zsófia, Székelyudvarhely

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

2

Szeptemberi esemény: 1. Fohász 2. Ragadozó madár 3. Egyik alapszín 4. Szaglós szerv 5. Szemével érzékel 6. Anyó párja 7. Vágunk vele 8. Szántóeszköz 9. Csend ellentéte 10. Csonthéjas gyümölcs 11. Ádám párja 12. Kevés ellentéte

3

András Mónika tanító néni lövétei diákjai egész rejtvényfüzetet készítettek lapunk születésnapja alkalmából. Ebből választottunk egy feladatot: olvasd össze a kezdőbetűket.

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

ÖSSZHANG

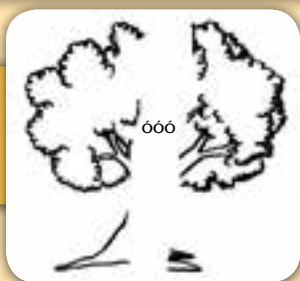
Könczey Elemér karikatúrája

4

Milyen az a nő,
amelyik nem
csinos?

Minden sorban női nevek
betűit kevertük össze, és
hozzátettünk még egy
betűt. Ha sikerül a neve-
ket összeállítanod, a fe-
lesleges betűkből össze-
olvashatod a kérdésre
adott vicces választ.

A	A	CS	K	T
I	D	A	Ó	R
A	L	I	K	N
R	A	É	T	K
O	B	I	A	R
Á	A	R	L	S
O	I	R	S	A
A	ZS	U	N	ZS

5

A képrejtvény megfejté-
se egy sarki állat.

Szólj, szám!

1. Aki tanít, tanul. Keresse-
tek közmondásokat a tanítás-
ról, tanulásról.

2. Tanít és tanul szavunk gyö-
ke-gyökere a tan-. Egész szóbokor
nőtt ki belőle. Rajzoljátok le minél
több ágát, és írjátok rá az újabb és
újabb hajtásokra a képzett és öz-
szetett szavakat.

3. A kisgyerekek nagy nyelvújítók. Viccesen összeke-
verik a szavakat, végződéseket, de ha belegondolunk,
sokszor költői a tévedésük. Javítsátok ki a gyermek-
száj elszólásait: **kitátja a szemét, az igazgató min-
denkit megigazít, a százás szeget ki százta, majd-
nem kihaltam, úgy elfáradtam, sakk-makk, felhúzom
a stressznadrágomat, fogtam egy sziklakötőt, hideg
a hangulatom, milyen színű a valószínű.**

.....
Az áprilisi, májusi megfejtéseket honlapunkon ta-
láljátok meg: www.napsugar.ro/nyertesek.php

Nyertesek: Dósa Blanka, Makfalva; Botos Julianna,
Nagykároly; a szilágypaniti III.; az esztelneki III.;
a csíkszentgyörgyi IV. A osztály, mindegyik tavalyi.

Negyedikesek, gyertek a KAV-ra! Az
országos döntőbe a *Szólj, szám!* pont-
számotok alapján juthattok be.

Szeptembertől márciusig
minden feladat megfejtését küldjétek
be közösen, összesítve, a csapat
vagy az osztály nevében.

A Bihar, Hargita, Kovászna, Maros és
Szatmár megyeiek a *Szólj, szám!* és a
megyei verseny összesített pontszáma
alapján jutnak az országos döntőbe.

Szó-móka

Vicces bölcsességek:

Ha teljesen mindegy, válaszd azt,
amelyik mindegyebb.

.....

A jópofák legtöbbször jó pofátla-
nok.

.....

A teljes élethez vezető egyik lehet-
séges út a pályatévesztés.

.....

Ha győzni akarsz, sakkozz bokszo-
lókkal, és bokszolj sakkozókka-
l.

MASZAT MŰVÉSZ JÁTSZÓTERE

Az alkotás soha véget nem érő kísérletezést és tanulást jelent. Ez tesz minden művészi tevékenységet szórakoztatóvá, játékossá. Gondolatok csak a zenészekre – van, aki zongorán, hegedűn vagy gitáron játszik, de a színészek is játszanak a színházban vagy a mozivászonon.

Az idei tanévben én is játékra hívlak benneteket: maszatoljunk, alkossunk közösen. Játsszóterünkön rajzoló és festő módszerekről, a hozzájuk szükséges anyagokról, eszközökről és technikákról mesélek majd.

A rajz minden képzőművészeti ág alapja. Aki gondos megfigyelés alapján csak egyszer is lerajzol egy virágot, az nemcsak megismeri arányát, formáját, szerkezetét, de meg is jegyzi, tudatába vési annak lényegét.

Az őseMBER megszenesedett faágakkal örökítette meg a barlang falán az állatok körvonalait. A képzőművészek ma is használnak rajzszenet: a szén érzékeny a legfinomabb nyomásváltozásra is, így különféle árnyalatokat hívhatunk életre a halványszürkétől a határozott feketéig, de könnyen szétkenődik, ezért az elkészült rajzot rögzítő lakkal kell befűjni.

A ceruza a legismertebb rajzeszköz. A benne levő grafitmag keménysége, illetve puhasága szerint osztályozzák őket: a legkeményebb a 9H-s, a legpuhább a 8B-s.

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Készíts hiteles fekete-fehér ceruzarajzot egy egyszerű tárgyról, érdekes kavicsról, gyökérről, faágról, levélről.

Havonta!
3 díjat!

A múlt tanév áprilisában virágcsendéletet rajzoltunk. Könyvjutalmat érdemel **Simon Tímea**, Székelyudvarhely (1); **Újfalusi Boglárka**, Szászrégen (2) és a **nyárádszeredai tavalyi III. osztály (Bíró Sampetrean Alexa** rajza – 3).

Játsszóterünkön a Napsugár képzőművész munkatársaival is találkozhattok.

Soó Zöld Margit grafikus, festő, több mint 30 évig volt lapunk képszerkesztője, 50 évig illusztrátora.

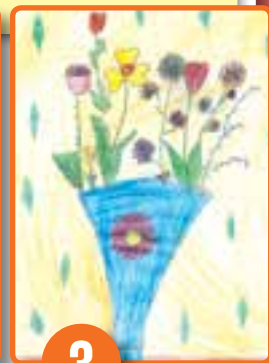
Csintalan gyerek voltam, szüleim csak akkor tudtak „lecsendesíteni”, ha ceruzát adtak a kezembe. A református leánygimnáziumban a tanító nénim, majd a tanárain tovább erősítették bennem a rajzolás szeretetét. Kislányként modellt álltam Berde Amál festőnőnek, akkor jártam először műteremben.

1

2

3

Levelező

A Napsugár háza táján mindig történik valami izgalmas!

- ☀ Ha be akarsz kerülni a lapba, írd, rajzolj, küldj fényképet osztályodról, munkáitokról.
- ☀ Ha megfejted rejtvényeinket, játékos kérdéseinket, jutalmat nyerhetsz.
- ☀ Ha 8 hónapon át gyűjtöd, és végül beküldöd a Napsugár-bélyegeket, ajándék vár rád.
- ☀ Ha részt veszel országos anyanyelvi, mesemondó vagy sportversenyünkön, felejthetetlen élményben lesz részed.

Sárkány létemre jobban szeretek veletek levelezni, mint királylányokat rabolni. Ne féljen hát tőlem senki emberfia-lánya, én megmaradok kószáló, kíváncsi kissárkánynak. Legfőbb csak azokat rabolom el, akik nem olvassák a Napsugárt, őket is csak azért, hogy megmutassam, mennyi érdekesség, szépség, titok rejlik ebben a gyermeklapban.

Régi és új olvasóinkat tüzes örömmel köszöntöm! Egy plusz lángocskát küldök azoknak, akik a múlt tanév végén, a nyár folyamán írtak nekünk: **Éltes Karola**, Tusnád; **Kolcsár Beáta**, Újfalusi Boglárka, Szászrégen; **Rácz Gábor**, Kolozsvár; **Nagy Orsolya**, Nyáradremete; **Vári Tiffany Vivien**, Nagyvárad; **Tihor Helga Ildikó**, Barabás Tamás, Szilágycseh; **Bara Márk**, Csíkszentdomokos; **Onofrei Leonora**, Kézdivásárhely; **Oláh Anna**, Zilah; **Pajzos Denisza**, Avasújváros; **Karácsoni Francseszka**, Krasznahorvát; a **nagybányai** Németh László Líceum III.; a **nagyvárad** D. Cantemir Iskola III. C; a **gyergyószentmiklósi** Fogarasy Mihály Iskola III. A, IV. B; a **szatmárnémeti** Református Gimnázium III., a Bălcescu–Petőfi Iskola II., a M. Eliade Iskola III. D, a Ion Creangă Iskola III.; a **szászrégeni** A. Maior Iskola IV. B; a **marosvásárhelyi** Bălcescu Iskola IV. C; a Művészeti Líceum IV. B, a Dacia Iskola előkészítő, a Református Kollégium III., a Római Katolikus Líceum III.; a **kolozsvári** Református Kollégium III., a Zenelíceum I–IV.; a **székelyudvarhelyi** Bethlen Gábor Iskola III. B; a **sepsiszentgyörgyi** Várad József Iskola II. E, az Ady Endre Iskola III. B osztálya; a **nyáradandrásfalvi** III.; a **sarmasági** III. A; a **szilágycsehi** III. B; a **dési** III–IV.; a **lővétei** III. A, B; a **baróti** IV. B; a **krasznai** III. C; a **csíkszentgyörgyi** IV. A; a **hármásfalusi** IV.; a **madéfalvi** II. B; a **kápolnásfalvi** III. osztály, valamennyien tavalyiak; a **brassói** 15-ös Iskola elemistái; **árpádi**, **seprődi**, **zimándújfalusi**, **mezőfelei**, **magyarlapádi** olvasóink.

SPORTOLJ A NAPSUGÁRRAL!

Harmadikosok, nevezetek be a VIII. Napsugár Öttusa Bajnokságra! Négyfős csapatokban, ötféle küzdelemben kell összemérnetek erőteteket. Gyakoroljatok minél többet, hogy ti képviseljétek megyéteket az országos döntőn Szatmárnémetiben, 2018. június 8–9-én.

A benevezési határidő 2018. február, a Napsugár szerkesztőségében: naps.sziv@napsugar.ro, 0264-418001.

MESEMONDÓKAT KERESÜNK!

A Kriza János Mesemondóverseny az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége és a Napsugár gyermeklap közös rendezvénye. Az országos döntőt Sepsiszentgyörgyön tartjuk november 9–11-én. A megyei eredményeket a Napsugár szerkesztőségébe várjuk 2017. október 15-éig.

NYELVŐR VITÉZEK, FIGYELEM!

A Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő, népszerű nevén KAV szervezője ugyancsak az Anyanyelvapolók Erdélyi Szövetsége és a Napsugár. Az országos szakasz Nagybányán, május 10–13-án lesz. Bihar, Hargita, Kovászna, Maros és Szatmár megyében a *Szólj, szám* szeptembertől márciusig beküldött megfjtései és a megyei döntő összesített pontszáma, a többi megyében a *Szólj, szám* eredmények alapján dől el a továbbjutás.

- A bélyeggyűjtéssel rendszerességre nevel a Napsugár. Hát még a gyönyörű ajándék, amit a gyerekek a számukra igazán nem megerőltető gyűjtőmunkáért kaptak! Levették a lábáról az „ellenfelet”. Ehhez anyagi áldozat, óriási lélek, bizalmat megelőlegező szeretet szükséges. **Kiss Klára tanítónő, Gyergyószentmiklós, Fogarasy Mihály Iskola**

- A **szentábrahámi Benedek Elek Mesemondóverseny** 23. alkalommal gyűjtötte össze a környék mesemondó diákjait. A legjobbak jutalma a sepsiszentgyörgyi országos döntőn való részvétel – számolt be a főszervező, **Antal Margit magyartanár.**

Czompó Zsófia,
Marosvásárhely

- **Petres László tanár** volt a lelke-szervezője a VI. Baka Andás Csángó Mesemondó Találkozónak. A **külsőrekesini Buláj Szabrina és Demsa Cecília**, valamint a **lábnyiki Császár Marina Irénke** az országos döntőn is elmondják meséjüket.

- Az Országos Regemondó Vetélkedőnek **Marosvásárhely** az otthona, **Bárdosi Ilona nyugdíjas tanítónő** a megálmodója, **Fejes Réka tanfelügyelő** és **Molnár Hajnal tanítónő** a főszervezője. Harmadikosok nevezhetnek be egy szép mondával.

INDULÓ

MADARAK, LEVELEK, GYEREKEK

Ti iskolába, a madarak téli szállásukra, a levelek a zizegő avarszőnyegre igyekeznek. Kézimunkáitok a színes, illatos, gazdag őszi hangulatát idézik.

Elekes Judit és Sándor Éva osztálya a gyergyószentmiklósi Fogarasy Mihály Iskolában minta alapján kivágta, pár hajtással „drótra” ültette, majd kiszínezte az útra készülő fecskéket.

Bunău Irén tanító néni árpádi kisdíákjai apróra tépett újságpapírból növesztettek tollat az okos bagolyoknak. A tarka énekesmadarak kartonfenyő ágain búcsúznak fészküktől.

A makfalvi gyerekek Kertész Ildikó és Györgyi Dalma tanító néniktől lesték el a papírpödrés tudományát. Baglyocskájuk a tudományok doktora.

A felborzolt tollú, fázós kismadarak puha gombolyagként csücsülnek alkotóik kezében Pándi Beáta tanító néni osztályában, a szatmárnémeti Református Gimnáziumban.

Ősz táján sok-sok osztálytól kapunk termésbábukat, mégsem unjuk meg őket, hiszen nincs két egyforma közöttük. És milyen finomak lehetnek! Bartha Denise tanító néni tordaharaszti osztálya előbb szobrászkodott, aztán falatozott a csodás gyümölcsökből.

A szilágynagyfalusi elemisták őszi munkáikból színpompás kiállítást rendeztek be az iskola folyosóján. Minden látogatónak nagyon tetszett a gyűjtemény.

Szakács Anikó tanító néni székelyszenterzsébeti kisdíákjai a rajzolt napocsát festékbe mártott levelekkel pecsételték körül. A fák, bokrok sablonját elrendezték a lapon, majd festékes szivacsot nyomkodtak rá. Íme a kétféle alkotás.

Székely Emőke tanító néni tavalyi negyedikesei a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnáziumból havonta elküldték legszébb munkáikat. Még az idénre is maradt jónéhány. A gyümölcsök tűnemezeléssel készültek, Mátyás Kincső mackós korongja tűzzománc.

Két érdekes technikát próbált ki Babos Csilla tanító néni osztálya is a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskolában. A körtét megrajzolták, kivágták, majd a részt a lap hátán krepppapírral ragasztották be. Az őszi fát és a háttérrel ceruzával vázolták, majd színes vonalakkal töltötték be.

Erdei Brigitta tanító néni osztálya a szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskolában legyezőhajtogatással készítette a mókás sünit.

Irkafirka

Ősz, ősz, mindenhol
csak őszi szösz.

S csenget a csengő,
jelzi, hogy véget ért
a szünidő.

A gyerekek állnak,
és várják a tanítókat,
a tanítók állnak,
és várják a diákokat.

Gáll Gyopárka,
Gyulakuta

Muzsnai Edina Bíborka,
Ákosfalva

Volt egyszer egy fehér papagáj,
Egész nap csak a szája járt.
Fecsegett mindenhol,
Minden percben.

Bár ne lenne benn,
Hanem kinn a kertben.
Annyit mond, már nem bírom,
Egyszer aztán kidobom.
Pedig ő a barátom,
Az én fecsegő papagájom.

Lukács Dominik,
Nagyvárad

Sólyom Szilvia, Kraszna

Veress Fanni,
Szatmárnémeti

Itt van az ősz, itt van újra,
és itt van még az iskola.
A sok-sok tanulás is, matek
vagy román,
Ezek az alapok, de van még
nagyon sok.

De ne csüggedj, hamarosan
Itt van a két hét vakáció!

Fülöp Melánia,
Marosvásárhely

Sok kis fecske ül a fánkon.
Fészkük épül itt, az ágon.
Nyár után jön az ősz,
Mikor már a madár is ősz.
Fut a mese, fut a vége,
Mindjárt itt a mese vége.

Ugron Dávid,
Marosvásárhely

Mikor játszom,
mintha madár lennék,
szelek szárnyán
süvíténék,
mint a villám,
úgy repülnek.
De amikor mondják:
„Gyere, fel kell menni!”,
akkor a madarat
megfognák,
aranyos kalitkába zárják,
beviszik a házba,
sötét fal árnyékába.
A madarélet megszakad,
és visszanyerem
emberi alakomat.

Szabó Eszter,
Marosvásárhely

Molnár-Hajdú Gréta,
Avasújváros

Segített azt megtanulni,
Hogy hogyan kell
viselkedni.
Megtanultuk Önnel szépen,
Hogy nem is nehezek
a törtek.

Románból meg kisegített,
S az akadályon átsegített.
Rádöbentünk öt év alatt,
Nem is nehéz az iskola.
Kéz a kézben összefogva
Megtanított minden jóra.

Simó Boglárka,
Székelyudvarhely

Szabó Beáta,
Seprőd

Nagyon tetszenek a mesék, versek, történetek. Sosem hittem volna, hogy olvasni ilyen jó. Mostanában sokat olvasok a Napsugárból, és egyre jobban megy.

Köszönöm, Napsugár!
Szegedi Szidónia, Mezőfele

A sarmasági tavalyi
I. A osztály

Gyerek vagyok,
s néha nem hallok.
Azt teszek, amit akarok,
szót sosem fogadok.
Tanulásra lusta vagyok,
játsszani rohanok.
Van sok barátom,
s megértő családom.

Gorbai Eszter,
Marosvécs

Reggel felkelek, rohanok,
rontom-bontom,
kiflit veszek, és rohanok,
csak azt mondom.
Nyolckor románóra,
rontom-bontom,
aztán jön a matematika,
csak azt mondom.
Hazasietek,
rontom-bontom,
a házit megoldom,
csak azt mondom.

Birta Bernárd Márk,
Marosvécs

Volt egyszer egy régi város,
városban egy színes nyomda,
színes nyomdában megjelent
a gyerekek kedvenc lapja.
Nem más, mint a Napsugár,
Benne sok szép, színes lap
és érdekes tudomány,
amely minden hónapban
gyerekeknek boldogságot hoz.

Nagy Szilvia Antónia,
Mezőfele

Mindjárt jön a Napsugár,
Olvasnivalóval vár,
Játékkal és viccekkel,
Rengeteg érdekességgel.
Mindjárt itt van megint
a Napsugár,
És rengeteg érdekességgel vár.

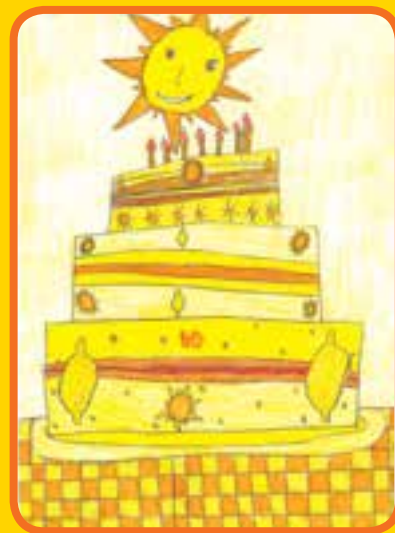
Simon Dávid,
Marosvásárhely

Vánca Nóra,
Sepsiszentgyörgy

Kedves Napsugárunk,
Köszöntünk ma téged,
Azt kívánjuk, legyen
Kellemes az éved.
Olvasó sereged
Gyarapodjon gyorsan,
Bölcsességed töltsse be
A szívünket mostan.

Kupás Mónika és
sarmasági tanítványai

Molnár-Seres Edera,
Zsibó

Címlap:

JÁNOSI ANDREA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001
A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001
B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.
CUI: 210622. Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-776x

KÖSZABÓSZAZA ÜZENETEI

Gergely Albert télen-nyáron hetente háromszor úszik. Szépen gyűlnek érmei, oklevelei. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium kisdíákja. Tanító nénije Komjátszegi-Fábián Réka.

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

Fodor Sándor Csipike című könyvét Gábor Lizetta tanító néni ajánlotta nekünk. Az osztállyal közösen olvassuk, értelmezzük, rajzoljuk. Nagyon tetszik.
Dászkal Adél, Marosvásárhely,
T. Vladimirescu Iskola

A múlt tanév végén 3800 bélyeggyűjtő olvasónk összesen 91 100 lej értékű ajándékot kapott a Napsugártól: 3800-an a *Mesterségem címere* ismeretterjesztő füzetet, állatkerti vagy múzeumi belépőt, 61-en pedig mindezekre ráadásul illyefalvi táborozást nyertek.

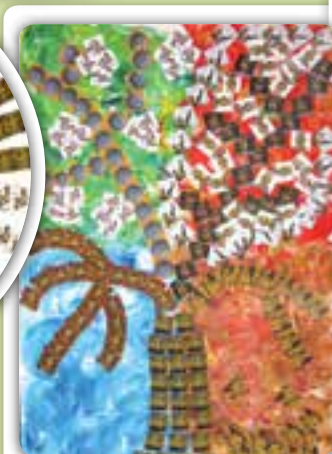
Marosvásárhely, S. Duicu Iskola, Szövérfi Emese tanítónő osztálya

Sepsiszentgyörgy, Ady Endre Iskola, Bajkó Ildikó tanítónő osztálya

Kolozsvár, N. Titulescu Iskola, Péterfi Borbála tanítónő osztálya

Csíkszentdomokos, Cseralji Iskola, Szabó Szidónia tanítónő osztálya

E lapszám
támogatói:

nka
Nemzeti Kulturális Alap

BETHLEN GÁBOR
Alap

RMDSZ
COMMUNITAS ALAPITVÁNY

Minden hónapban vágjátok ki, és ragasszátok nevetek mellé az osztály közös gyűjtőlapjára a bélyeget. Áprilisban küldjétek el az osztály névsorával és tanítók nevével együtt. Érdekes, hiszen értékes mesefüzetet, állatkerti, múzeumi belépőt, sőt talán még illyefalvi táborozást is nyertek vele.

Ára 4 lej, 400 Ft